

Observatoriu este de două ori în
septembra, Mercrea și Săptămâna.

Pretiul

Pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu postă în lăințrul monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În strainatate pe 1 anu 10 fl. său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său 11 franci. — Numeri singuratici se dau căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anul IV.

Nr. 78.

— Sibiu, Săptămâna 26/8 Octobre. —

1881.

Deschidere de prenumeratiune

la

„Observatoriulu”

dela 1/13 Octobre inainte.

Pentru acei domni abonati, carii prenumerasera dela 1/13 Januariu 1881 pe 9 luni, dela 1/13 Aprilie pe 6 luni, sau si numai pe 3 luni, abonamentul spira cu finea lunei Septembre. Pentru că se potem regulă de timpuriu o expeditiune esactă a diariului, rogăm pe dñii abonatii respectivi, se binevoiesca a isi descoperi vointă inainte de 1/13 Octobre, innoindu-si abonamentul cu pretiurile aratare in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni inlăințrul monarhiei.

 In cîtu pentru prenumeratiuni in strainatate, afara din monarhia austro-ungureșca, după numerose reclamatiuni in restimpu de trei ani, in fine ni se dete informatiune oficioasa, care este acăsta:

Daca abonatii din alte tieri prenumera diarie din monarhia austro-ungureșca acolo pe locu, la postă loru, au se depuna numai pretiul ce se platesce aici la noi, era porto ilu platesce numai odata, acolo in tiéră sa. Mai de curendu s'a regulat din nou prin convențiune inchiaeta la Paris intre mai multe staturi, si porto la pachete mici, care odinioară era foarte exagerat.

Asia pretiul diariului nostru „Observatoriulu” este pentru strainatate si anume pentru dñii abonati din România, pe unu anu, totu numai 8 florini val. austriaca in bilete de banca (Banknoten), că si in lăințrul monarhiei, era porto de fiacare numeru se platesce la postă propria, precum ilu platim noii aici pentru tōte diariile politice căte ne vinu de ex. din România, căte 2 cri de numeru, prin urmare pentru cele cotidiane care esu in 300—320 Nr. pe anu, 6 fl. pâna 6 fl. 40 cri preste pretiul abonamentului.

Foisióra „Observatoriului”.

Biografi'a lui dr. Paulu Vasiciu.

(Urmare.)

Comand'a generala si-a retras de strămutare si Vasiciu a ramas in statuina sa pâna in a. 1850 candu a venit la gubernu in Sibiu.

La anul 1844 Vasiciu primi o missiune politica in privintă a suditilor austriaci din Principate, cu acea observatiune, că daca'i va succede rezolvarea ei, va fi remunerat de către consiliul bellicu de atunci. Vasiciu isi implină si acăsta missiune si primi recunoscintă a comandanțelui generalu de atunci, br. Antoniu Puchner, daca remune ratuinearemasse, din cauza evenimentelor a. 1848, candu consiliul bellicu (Hofkriegsrath) se desfintă.

Veni anul 1848 si ocupă spiritele tuturor inteligenților romani, gata de a se folosi de ocasiune si de a emancipa națiunea de sub jugulu secularu sub care gema. O activitate neobosita se desvolta in tōte direcțiunile. Se fînu adunarea națională la Blasius, si candu romanii jurau credinta imperatului si pronuntiara in față lumii emanciparea națiunei, Vasiciu isi deplanga sărtea care l'a pusu într'o funcțiune, de care era legată ca cu catusie de feru. Dara tanguindu-se amicului seu Baritiu despre poziția in care se află, acesta ilu imbună cu aceea, că ii dise cu o prevedere profetica: „Nici Domine nu va voi se ne scape de revoluționea sangerosă, la care ungurii inpingu tierile acestea si starea Europei le dă curagi. In acăsta epoca Dta esti chiamat a face in altu modu mari servitie națiunei noastre”. — Nu multu după aceea gubernul ungurescu din Clusiu incepă se prinda pe barbatii nostri inteligenți, si multi affara scaparea numai trecedu in România. In 9/21 Juniu prorupse si acolo revoluționea fara sange la inceputu, si mare parte a boerimei cătu adaptostu in Brasovu, trecedu cu multa usioritate prin portile carantinei. Intrara ostirile turcesci si rusesci in Prin-

Pe trimestrul Octobre, Novembre Decembrie 2 fl. v. a. in Bucuresti, Jasi, Galati etc. că si in Sibiu.

Redactiunea.

Despre miscarea poporatiunei romane, de dr. medic. J. Felix.

III.

Miscarea poporatiunei in alte tieri comparata cu a Romaniei..

(Urmare.)

Quetelet este de parere că o poporatiune, care nu se inmultiesce prin nasceri cu celu puçinu 10 la 1000 pe anu, se află intr'o stare de regresu, de decadentia, cu exceptiunea casului, candu durat'a media a vietiei ar fi crescutu intr'unu modu insensnatu. Nu dispunem de elementele necesarie pentru a potea constata intr'unu modu precisu, daca ne aflam in celu din urma casu, adeca daca la noi durat'a media a vietiei a crescutu cu multu. Este constatatu că ea a crescutu in Francia si in Oland'a, unde inmultirea poporatiunei prin nasceri este si mai lenta de cîtu la noi.

Dupa Oesterlen durat'a media a vietiei este in tōta Europă, inclusivu cei nascuti morti, de 32.87, fara cei nascuti morti, de 34.49 ani; o generatiune ar traiu in terminu de mijlocu 34.49 ani. Calculandu durat'a media a vietiei după differentia ince nasceri si decese, fara cei nascuti morti, cu utilizarea publicațiunilor statistice celor mai recente, amu dobendit resultatul urmatoru:

Itali'a	30.1	ani
Elveti'a	38.3	"
Germani'a	29.8	"
Austri'a	28.6	"
Ungari'a	27.8	"
Oland'a	36.6	"
Angli'a	36.5	"
Norvegi'a	39.6	"
Danemarc'a	40.4	"
Svedi'a	45.6	"
Belgi'a	36.1	"
Franci'a	42.1	"
Romani'a	35.9	"

cipate si revoluționea se nimici cu fugirea asia numitilor liberali in tieri straine. Vasiciu facilită si acestora trecerea loru cîtu mai rapede, pentru că se nu ajunga sub biciului cazacilor si in prisoriile cele necurate muscalești. Între acelea impreguri, pe cîndu ordinile veniau din mai multe parti si anume dela austriaci si dela unguri, dela gubernu si dela comand'a generala, diametralu opuse si contradicătore, Vasiciu in acea situatiune avea se desvole pe lângă serviciu de di si de nōpte, o prudentia si tactu extraordinariu, pentru că se nu si compromitta poziția si se nu aduca in pericolu pe o multime de persoane, a caroru unică crima era, că isi iubira națiunea, patria si libertatea. Celerile erau de multe ori esagerate; ele treceau preste potintă de ale imprimării, dura elu nu desperă, ci cu mari greutati o duse pâna atunci, pâna candu superioritatea sa comandanțe generalu br. Puchner se declară prim proclamatiunea sa din 18 Octobre 1848 pentru Dinastia in contra magiarilor, si asia sciu si Vasiciu de unde are se primesca ordinele sale oficiale si cum se se acomodeze in afacerile sale foarte ingreunate.

In lun'a lui Decembrie 1848 in doriu intrara in carantina 4 cozaci cu unu oficiaru de ai loru si intrebară că unde se află ungurii, cari tocmai atunci faceau mari predi prin Sacele. In dioa de Craciun Vasiciu fu chiamat la generalulu rusesc Engelhardt in monastirea dela Predealu si éras examinat, apoi trimis cu o comisiune la generalulu Gedeon in Brasovu. De si calatoria dela Timisiu la Brasovu era pe atunci foarte periculoasa, elu totusi trebuia se o faca si cu ajutoriul mai multor economi de oi din Sacele, cari de frica secuilor petrecea in carantina Timisului, o si facu. Asia deosebita timpulu in spaima si frica. Curierei alergau in tōte partile. Sasii si romani din Brasovu trimisera deputati la generalulu supremu rusesc Lüders că se cera ajutoriu.^{*)} Unu capitanu im-

Romania' ocupa dura in privintă duratei medie a vietiei alu 9-lea locu intre aceste 13 state.

Diferintă duratei medie a vietiei este, in dife-ritele tieri, mare. De si ea depinde de salubritate si prosperitate, durat'a media a vietiei, singura, fara concursulu altor factori, nu poate servi dreptu mesura a bunului traiu alu unei poporatiuni. La noi durat'a media a vietiei este cu 5.4 ani mai mare decătu in Germania', din cauza că la noi se nasce pe anu 1 copil la căte 33.2 locitoru, in Germania' 1 la căte 25.4 locitoru, cu tōte acestea inse tieranulu germanu nu traieste mai puçinu nici mai reu de cîtu celu romanu.

Se admite in genere, că durat'a media a vietiei este mai mare la poporale civilisate, că ea aru fi fostu in seculii trecuti multu mai mica de cîtu in timpulu de față. Astfel serie Marc d'Espine, in „Annales d'hygiène“ anulu 1847, că la Geneva durata media a vietiei este in secolulu nostru de 5 ori mai mare decătu in timpulu reformatiunii. D-sa a calculat inse durat'a media a vietiei numai după registrele deceselor, fara concursulu cifrei nascerilor si fara cunoscintă a numerului totalu alu locitorilor; din acăsta causa statisticii moderni considera că exagerate aratarele d-lui Marc d'Espine asupra diferenței duratei medie a vietiei intre secolulu actualu si cele trecute. Mai apropiata de adeveru se pare mai multor autori moderni aratarea unor statistici englesi, citata si de Oesterlen, că pe la finele secolului alu XVII-lea mortalitatea copiilor a fostu la Londra de 8 ori mare de cîtu astadi, dura probele despre esactitatea acestei asertioni nu ni se paru convingătoare, din cauza că ne-amu incredintat la față locului, că inregistrarea deceselor copiilor nou-nascuti, cari au murit inaintea botezului, se face astadi la Londra in unu modu foarte imperfectu, si numerulu acestor decese este considerabil.

Mortalitatea copiilor in primul anu alu vietiei este pretotindeni mare; in tōta Europă decesele copiilor in primul anu alu vietiei facu in terminu mediu 25.57 la 100, la noi 23.1 la 100 sau aproape a patr'a parte din tōte deceselor. Dupa Wappaeus si Oesterlen dintre 100 persoane decedate se afla in primul anu alu vietiei:

peratescu inca alergă la Bucuresti totu in caus'a aceasta, dura se întorseră fara nici-unu rezultat, si candu ei declarara că rusii nu potu veni in ajutoriu, atunci dr. Vasiciu le areta o adresă, unde i se scrie curat, că rusii voru intră in 3 Februarie prin passulu Branului sub generalulu Engelhardt, era in 4 Februarie sub comandanțele Suvorov prin passulu Timisului, ceea ce intră adeveru s'a si intemplat. Dupa lovirea ce avura rusii cu insurgentii de locu după intrarea loru lângă S. Petru, incetara tōte devastatiunile si onorurile ce le comiteau insurgenții.

Dupa-ce Sibiu cadiu domineca săra in 11 Martiu 1849 in man'a lui Bem si rusii se retraseră de acolo, se resfrâna faim'a, că insurgenții vinu spre Brasovu si că rusii se voru retrage. — Vasiciu merse la Brasovu că se se informează despre cele ce voru se urmedie, si primi sciri positive, că atât rusii cîtu si trupele imperiale trebuie se lase si Brasovul, se voru retrage la Temisiu, unde au se astepte curendu unu succursu. In 19 Martiu trecu trupele rusesci inderuptu preste fruntaria nostra, si Vasiciu avu atunci cu generalulu rusesc Engelhardt o scena, care era pe aci se'le coste vieti'. Engelhardt adeca cunoscute si la muscali că omu brutalu, pretindea dela Vasiciu, că se'i caute cara cîtu se pote de multe, adeca se'i lase postulu si se alerge prin sate; era candu Vasiciu ii denegă acestu servit in calitatea sa de directoru alu carantinei, Engelhardt ilu lovi cu pitiorulu si'l amenintă că'l va strapunge.

In 20 ajunseră si trupele noastre si se asediara in Temisiu. In 21 candu colonelulu austriacu Marofecici

Brasovu si din Sibiu, ajutoriu rusesc. Astazi este sciutu si cunoscute din documente cu totul autentice, că clasa magnaților magiari din Ungaria' si Transilvania' a fostu cea de antaiu, care a suplicat la imperatulu Nicolae pentru ajutoriu in contra „rebeliunii Kossuthiane“. Totu asia este sciutu, că in Austria partid'a principilor Schwartzenberg ajunsa la putere, a si decisu pentru ajutoriu rusesc.

Notă Red. Obs.

*) Cu sasii si cu romani s'a jocat in acelea dile numai o tragicomedia, că i-au facut se cera ei, din

in Island'a	38. ⁸⁰
„ Bavari'a	36. ³¹
„ Saxoni'a	36. ²⁰
„ Austro-Ungari'a	27. ³⁹
„ Prussi'a	26. ³¹
„ Itali'a super. si med.	26.
„ Oland'a	25. ⁷¹
„ Angli'a	23. ⁰⁰
„ Svedi'a	22. ¹⁵
„ Danemarc'a	21. ⁴⁵
„ Norvegi'a	19. ⁵
„ Belg'i'a	18. ⁷⁷
„ Franc'i'a	17. ⁷⁰
„ Hanover'a	17. ⁶¹
„ Schlesvig	16. ⁹⁰
„ Canton Genev'a	12. ¹¹

In list'a acésta Romani'a aru ocupá loculu alu 10-lea, din cele 16 tieri numite mai susu. 9 au in primulu anu alu vietiei o mortalitate mai mica si 7 o mortalitate mai mare decatú Romani'a, că-ci la noi dintre 100 decedati 23., nu inplinisera primulu anu alu vietiei.

Dela primulu anu alu vietiei inplinitu, mortalitatea scade succesivu si face in tóta Europ'a, in terminu mediu, dela anulu primu pàna la alu 2-lea 7.¹⁸ %, dela alu 2-lea pàna la alu 3-lea anu alu vietiei 3.⁷⁵, dela anulu alu 3-lea pàna la alu patrulea 2.³⁹ si dela anulu alu 4-lea pàna la alu 5-lea 1.¹⁰ % din numerulu totalu alu deceselor. La noi 43.³ dintre cete 100 decedati n'au inplinitu inca alu 5-lea anu alu vietiei.

In tóta Europ'a si in terminu mediu, a 10-a parte a toturorii copiilor nascuti vii, mòre in prim'a luna a vietiei, a 5-a parte inaintea inplinirei primului anu, a 3-a parte in cursulu celor de ántaiu 5 ani si abia 7.¹⁰ traiescu pàna la inplinirea anului alu 6-lea.

Copii nelegitimi au in primulu anu alu vietiei o mortalitate cu multu mai mare de cátu cei legitimi: in terminu mediu in proportiune de 32.⁵ : 21.⁸, adeca din 100 copii legitimi moru in primulu anu alu vietiei 21.⁸, din 100 ilegitimi 32.⁵.

Poporatiunea urbana presenta in primulu anu alu vietiei pretotindenea o mortalitate mai mare decatú cea rurala, in terminu mediu in proportiune de 33.⁶⁰ : 27.²⁸; dintre 100 copii nascuti vii moru in primulu anu alu vietiei in orasie 33.⁶⁶, in comunele rurale numai 27.²⁸. La noi acésta proportiune este de 24.⁸ la 22.³, prin urmare diferenția mai mica decatú terminu mediu.

Dupa toti autorii in statistic'a medicala (mai cu séma dupa Lethby, Marc d'Espine, Wappaeus, Oesterlen, Engel, Bertillon) mortalitatea mare a copiilor este pretotindenea paralela cu réu'a viétila materiala, cu saraci'a. Nu potemu inse se facemu o comparatiune corecta in acésta privintia intre mortalitatea mare a copiilor la noi si cea din

si Vander-Nul deliberau in chili'a directorului Vasiciu sub presidiu generalului Kaliani despre cele ce au se urmedie, Vasiciu le spune, că scie de siguru, cumcà insurgentii vinu spre Temisiu. Abia dupa o óra si dupa cátiva puscaturi schimbate intre ostasii din amendoare partile, trupele imperatesci se retraseră in Romani'a. In acelea momente supreme, Vasiciu cu famili'a sa si cu a lui Baritiu, care se afla la Sibiu si de acolo mai departe, scapara numaj cu sufletulu, că ci insurgentii spoliara pe acestea si pe alte o suta de familii de tóte averile loru incarcate pe o multime de cara, de unde n'au potuta scapá nimicu, din cauza că prin intardiarea trupelor si apoi oprirea femeiloru că se nu pótua apucá inaintea caralor cu tunuri si munitiuni, averile si personele loru se vediura dintru odata intre dòue focuri de artilerii, asia, cátu acum glóntiele cadeau printre arbori preste cara. Atunci ómenii apucandu la fuga prin padure si cufundandu-se in nea, anume mamele cu prunci mici in braçia si de mana, dupa 2 dile ajunsera la Campin'a intre vieri si plansete amare. Acolo lui Vasiciu i se dete ordinu se plece indata la Craiov'a si de acolo la Rusiay'a. Dupa alte dòue dile primi altu ordiui se mérga la Temisiór'a. Ací primi dela comandanțele cetatiei consiliulu amicabilu a se departá, fiind că cetatea curendu se va inchide. Ne mai sciindu in catrău se dé, merse cătra Versetiú la frate-seu Andreiu, că se véda cum stau lucrurile acolo si pote ar adaptostí famili'a sa in acelu orasii. Intre aceea insurgentii se apropiara de Temisiór'a; cetatea se inchise si cu ea si famili'a lui Vasiciu, éra elu o luá cătra Boziasiu, de acolo éra la Rosiav'a, unde petrecu pàna cătra mijlocul lui Maiu.

Trupele austriace fusera respinse si de ací prin generalulu Bem érasi in Romani'a, Vasiciu calatorí pe vaporulu Mercuriu cu fericitulu Barnutiu si cu Vasiliu Maiorescu pàna la Giurgiu si de ací pàna la Bucuresci, unde asteptă pàna la a dòua intrare a rusilor in Transilvani'a in 19 Juniu 1849. Dupa aceea si Vasiciu sosí in 21 Juniu la Temisiu, unde isi ocupá érasi oficiulu. Ajungându in Predealu, vediu carantin'a aprinsa de insurgenti, inca fumegandu, si locuint'a sa mistuita de focu pàna in temelia.

(Va urmá.)

occidentulu Europei, din cauza că la noi nu exista acea saracia absoluta, pe care o intelimiu in tierile supra-populate, cu industria desvoltata, nici acea avutie a majoritatii poporatiunii rurale, pe care o potemu observá in unele tieri occidentale. Pentru tiér'a nostra in specialu nu dispunem de materialulu statisticu necessarui, pentru comparatiunea mortalitatii copiilor la avutii si la saraci. Saraci'a este inse adesea-ori consecintia a instructiunii insuficiente, si in realitate autorii mentionati probédia, că influentia, pe care o exercita asupra mortalitatii copiilor saraci'a parintiloru, se datorédia si lipsei de cultura. Unele popore occidentale cu civilisatiunea inaintata, cari in seculii trecuti au prezentat o mortalitate mare a copiilor, excela astazi prin mortalitatea mica, de vreme ce poporele mai puçinu civilisate suferu si astazi de mortalitatea mare a prunciloru.

(Va urmá.)

Recurso si cau'sa edificiului municipale.*)

Din Fagarasiu.

Inaltu Ministeriu reg. ung. de interne!

In adunarea generala comitatensa tinuta in 14 Sept. 1881 intre altele venindu la ordinea dilei rescriptulu inaltului Ministeriu reg. ung. de interne, referitoru la cestiunea cladirei unei case comitatense, din desbaterile asupra acestui obiectu au rezultat dòue propuneri, si adeca una de cuprinsu: că comitatulu in lipsa de midiulóce proprii se contraga unu imprumutu de 50.000 fl. v. a. spre scopulu cladirei edificiului din intrebare; a dòu'a propunere facuta din partea subsemnatului a fostu de cuprinsu: că considerandu miseri'a care domina in acestu comitat, si alte motive desfasiurate, care se vedu mai josu: cestiunea cladirei casei comitatense — cu acésta ocasiune se se depuna dela ordinea dilei. Ambe acestea propuneri punendu-se la votare si facéndu-se probele pro si contra, prin scolare si siedere, s'au constatatul votanti cu totulu 67, dintre cari 36 pentru contragerea imprumutului si 31 pentru depunerea dela ordinea dilei. Asia cu majoritate de 5, scrie: cinci voturi, s'a adoptat propunerea imprumutului de 50 mii pentru cladirea unei case comitatense.

Contra acestui conclusu eu in numele minoritatiei de 31 am insinuatu

Recurso,

pe care'lui motivedu cum urmádia:

Inainte de tóte spre deslusire observu, cumcà comissiunea verificatóre, contra legei si a usului constitutionalu, ignorandu cu totulu propunerea de susu a minoritatiei, in protocolulu adunarei nu a facutu nici-o amintire despre ea, că si candu aceea nici nu ar fi esistat. Acésta procedere cu atatu e mai nelegale si totuodata mai batatore la ochi, că ci din partea presidiului s'a enuntiatu expresu, că esista dòue propuneri, si că asupra ambeloru s'a votat separatu.

Protocolulu unei adunari trebue se fia adeverata oglinda a pertractariloru si cu deosebi asupra tuturor propuneriloru venite la votu.

Protocolulu adunarei referitoru la acésta cestiune arata, contra adeveratei stari de lucru, că numai o unica propunere a fostu, că voturile minoritatiei de 31 contra 36 nici că au esistat.

Cu ce intentiune s'a urmatu contra legei si usului constitutionalu, nu me simtiu indatoratu a cercetá; destulu atata, că protocolulu voiesce a dovedí, că nu ar esistá propunere de minoritate a 31 votanti, că ci numai eu asiu fi fostu contra propunerei de imprumutu.

Dupa rectificarea acestoru fapte, imi permitu a trece la scurt'a motivare a recursului insinuatu.

Inaltu Ministeriu reg. de interne?

I. De mai multu timpu, dara mai cu séma in anii din urma s'a constatatul o saracia progressiva, ingrozitoare intre poporatiunea acestui comitat. O numerósa suma de familii, care mai inainte posedeau mosii si vite, au ajunsu la ruina totala, emigrandu in Romani'a spre a'si castigá panea de tóte dilele. Astfelui de triste exemple de ruina se constatatá mai cu séma in comunele Veneti'a de diosu, Coman'a infer. Pereu, Liss'a, Sambat'a super., ambe Cartisioarele si Dragusiu, unde emigratiunea că cea mai invederata proba de saracia, a luat unu mersu spaimentatoriu. Dara si in celealte comune se observa că saracia atata este generala si o continua migratiune a poporatiunei silita de o productiune cu totulu inferiora a acelor

3 ani ultimi si in urm'a acesteia, prin depretiarea pamantului.

II. Saraci'a generala in acestu comitat se dovedește si prin relativu marea restantia de contributiune, care nici prin esecutiuni nu se mai pote scote.

Acestu din urma faptu s'a constatatul oficialu prin raportulu inspectorului regiu de dare, in ultim'a siedintia a comitetului administrativu, cu care ocazie s'a decisu a se luá celea mai esceptionali mesuri pentru incassarea restantelor de dare.

III. Form'a administratiunei autonome au inpusu comuneloru si comitatelor sarcini, care in cele mai multe casuri nici pe departe nu stau in drépta proportiune cu isvorile de venite, de care dispunu. Acestea se poate afirma in unu gradu cu multu mai mare la poporatiunea curata agricola a acestui comitat.

Salariile notariloru, vicenotariloru, mediciloru, ale intregului personalu alu oficielor comunali, apoi instructiunea publica poporala, concurrent'a in bani la drumurile comitatului, in fine diferitele contributiuni de statu si adausele loru taxe etc. absorbutu numai puçinele venite ale comunelor si ale privatiloru, ba au atacatu dejá fondurile economice ale poporatiunei.

Că eclatanta doveda in acésta privintia este si acea impregiurare, că numerulu vitelor, bas'a avelei tieranului, fara care mosi'a lui nu valorédia nimicu, de cátiva ani incóce au scadiutu, celu puçinu la jumetatea numerulu de mai inainte cu 5—10 ani.

IV. Cladirea unui asemenea edificiu intre inprejurările date, nu se poate justifica nici din punctul de vedere alu necessitatiei.

De candu s'a stramutatul de aici siediulu tribunalului regescu, case care se poate servi de localitati pentru oficiale comitatului, se afla eftine si in abundantia, ceea ce se probédia prin inprejurarea, cumcà s'au si luat cu chiria pe 3 ani de acum inainte localitatile necessarie. Deci incarcarea poporatiunei cu o sarcina fara nici-o necessitate, este si remane o mersu, care nu are nici-o ratu sanatosă, cu atatu mai puçinu căci

V. Proiectatulu imprumutu de 50 mii cu amortisatiune pe terminu de 20 de ani inpunute o anuitate cu 10% de 5000 fl. pe anu si pe 30 de ani cu 9% 4500 fl.; prin urmare comitatulu pàna la deplin'a depurare a capitalului ar plati in casulu primu 100.000 fl. v. a. in casulu alu 2-lea 135.000 fl. v. a.

Astfelui de edificiu fara nici-o necessitate, ar apasá o intréga generatiune a poporatiunei, consumandu o insemnata avere din sudórea sa.

Credu a'mi inplini o datorintia patriotica, daca in numele minoritatiei de 31 membri ai adunarei redicu protestu contra conclusulu mentionat si inca cu atatu mai virtosu, că din majoritatea neinsemnata de cinci, cu care s'a adusu acelu conclusu onerosu, se vinu numai corpului oficialiloru 14 la numeru.

Dreptu aceea imi permitu umilit'a rogare, că inaltulu Ministeriu regiu de interne se binevoiesca a nu aproba conclusulu adus in adunarea generala a comitatului Fagarasiului tinuta in 14 Septembre an. cur. relative la contragerea imprumutului spre scopulu cladirei unei case comitatense.

Alu inaltului Ministeriu reg. de interne

umilitu servu

Joanu Romanu,
adv. si membru comissiunei
municipale.

Dela Romani'a si Constantinopole.

Cért'a pentru monastirea romanésca din muntele Atos (Hagion Oros, Monte santo) coperitul cu 20 de monastiri este vechia, si pre cátu romanii ar fi fostu aplecati a o si mai da uitarei, au ingrijit grecii că se o inveninedie. Lectorii n'au uitatu, că unu ieromonachu de origine moldoveanu, dara asiediatu in muntele Atos la schitulu romanescu, dorindu a castiga acelui schitului caracteru intru tóte romanescu, au alergatu prin tóta tiér'a, au adunatul preste 4 mii de carti pentru o biblioteca romanésca, firesc cu tendintia de a influentia elementulu macedoromanescu. Grecii că si magiarii, nu potu se sufere incrementul altor limbii si nationalitatii alaturea cu a loru. Stadiulu in care au ajunsu cért'a pentru schitulu Atos, e caracterisatu prin urmatóri'a informatiune din diariul "Orthodoxul" din Bucuresci.

*) A se vedé corespondentia dela Fagarasiu publicata in Nr. preced.

Schitulu Romanu din muntele Atos.

„Comunicandu-ni-se în traducție română o copie de pe hotărîrea data de curențu de către Înaltia Sa Sanctitate Patriarchul de Constantinopolu, în judecată ce a avut schitul nostru din muntele Atos cu monastirea grecescă Lavra, ne grabim a o împărți lectorilor nostri, spre a vedea cătă de nestatornice sunt la Patriarchia ideile despre dreptu și dreptate.

In a. 1876 Patriarchul din Constantinopolu cercetându-si sinodicescă și că suprema autoritate biserică locală, diferențul ce există încă de multu între schitul nostru și Lavra, a datu unu singheliu formalu și în tóta regulă, prin care se recunoscă și se intaresc drepturile castigate ale schitului nostru și se pronuntia anateme grozave în contra acelora, cari ar indrazni se strice sau se modifice acestu singheliu.

Cu tóte aceste, patriarchul actualu, succesorul și fostulu ucenicu alu aceluia, fără a tînea séma de acele anateme, nici de evidentia argumentelor și a dreptății pe care se basă singheliul datu de predecesorul seu, nici în fine de bunul simtiu, după care ori-ce judecata trebue se aiba odata să unu sfersitu, și că nu se mai pote reveni asupra unei sententie pronuntiate de supremă autoritate respectiva; — fără a tînea comptu, dicemu, de tóte acestea, a datu de curențu o hotărîre, prin care se declara desfintatul si anulatul singheliul din 1876.

Într-o tiéra civilisată, asemenea procederi provoacă o indignație legitima și nici că se potu intemplă; dar la Fanarul din Tiarigradu lucrul acesta pare a fi forte obicinuitu. Pentru ce?

Jurnalele grecesci au injuratu și injura pe fostulu și decedatulu Patriarchu, că ar fi luat bani dela Români, că se dea singheliul din 1876. Îre de ce se nu potu dice și noi totu asia despre nouu Patriarchu în privintă singheliului celu nou?

Daca Grecii nu se jenédia a declara, că Patriarchii loru facu asemenea trebi, — nu suntemu noi în dreptu a banui motivele ce au dictat nouu singheliu?

Am auditu odata o istorioră interesanta și caracteristica despre unu judecatoru turcu. Aceasta nu pronuntia nici-o sententia, de cătă pe bani, era candelu nu mai avea procese, éca ce facea. Elu se prefacea că este greu bolnavu, și chiamandu pe toti aceia cari pierduseră procesele loru judecate de dinsulu, le spunea: „Fiindu aprópe de mórte, simtiu mustare de cugetu pentru nedreptatea ce 'ti am facutu: adversariulu teu imi dedese bani; dar acum fiindu că voiescu a muri cu conșciintia impacata și a repară nedreptatea, te rogu grăbesce-te a deschide din nou procesulu, pentru că în puçinele dile ce imi mai remanu, se'ti dau dreptulu teu.“ Astfelu procesele incepau din nou si din nou curgeau bani in pung'a judecatorului.

Departate de noi intentiunea de a sustiné o asemeneare in tocmai între Patriarchii de Constantinopolu și acelu judecatoru turcesc; dar o asemeneare există necontestabilu intr'acesta, că si judecatile patriarchesci paru a nu avea nici-unu finit, daca fiacare Patriarchu se crede in dreptu a anula hotărîrile predecesorilor, sau chiaru pe ale sale proprie anterioare. Dicemu si pe ale sale proprie, pentru că ceea ce ne-a frapatu si mai multu în singheliul celu nou este, că intr'insulu figurédia si subsemnaturile a patru mitropoliti, cari luasera parte si la hotărîrea data in anul 1876, subsemnatu singheliul din acelu anu, prin care se pronuntia anatema asupra acelora cari l'ar anulá sau modificá!

Se intielege că in generalu puçinu ne importă acesta trista si m'serabila stare a lucrurilor patriarchesci. Noi regretam numai, că o biserică omodoxă, care atătea secole a avutu ántaietatea între bisericele ortodoxe, se află astazi asia deca-diuta. Dar in casulu specialu, despre care vorbim, nu ne potu margini numai in aceste regrete, ci avem datoria a protesta si a combate procedură patriarchala. Biserica si națiunea Româna nu pote remanea indiferentă in façă unei hotărîri nedrepte, care atinge existentia frumosului nostru schit din muntele Atos. Națiunea română a sacrificat pentru acestu schit peste 300,000 galbeni si nu pote ingadui, că elu se devina acum o chilia grecescă.

Jurnalele grecesci din tóte partile, si chiaru cele din capitală României, prin multe si violente articole au exercitat o mare presiune asupra Patriarchului, că se se pronuntie in contra schitului Românilor. Ele ilu calificau déjà de tradatoru alu intereselor nationale, mituitu prin bani românesc. Grecii din Constantinopolu au mersu pâna acolo,

de a afisia la tóte ultile placarde amenintiatore. Mare a fostu apoi bucuria, si pâna in ceru fu înaltiatu Patriarchulu, candu s'a publicat sigheliul celu nou. Jurnalul din Atenă „Telegraful“ printr'unu articolu reprobusu si intr'unu jurnalu grecescu din Bucuresci, felicită pe Patriarchulu pentru hotărîrea sa, prin care se apara interesele grecesci, si adaoga: „Patriarchulu de Constantinopolu este unu patriarchu alu grecilor; elu trebue se sustina din tóte poterile elenismulu si interesele sale“.

Cum că Patriarchulu de Constantinopolu este unu patriarchu alu Grecilor, este unu lucru de multu cunoscutu si care n'are nevoie de a fi repetat. Cu tóte acestea ne pare forte bine candu vedem, că jurnalele grecesci accentuă asia de multu nationalitatea patriarchiei, că-ci speram, că ele se voru uni cu noi, de a nu vedea in fras'a obisnuita si peste mesura repetata a Patriarchului: „Marea biserică nu cunoște diferenția de naționalitate“, de cătă o frasa lipsita de ori-ce pudore, fiindu contradisa in fiacare momentu prin faptele patriarchesci. Numai vanitatea pote se faca pe Patriarchii din Constantinopolu, de a mai purta titlulu de „ecumenicu“. In realitate ei nu sunt de cătă patriarchi grecesci.

Dar pentru ce au facutu Grecii atăta sgomotu in cestiunea schitului nostru? Credu ei in adeveru, că elenismulu este amenintatul prin ceea ce ei numescu propaganda română, si că schitul nostru este, sau pote deveni unu centru alu acestei propagande? Noi din parte-ne gasim o asemenea temere, daca există in realitate, forte ridicula, de óre-ce nimeni in Romania nu s'a gandit a face propaganda printre Greci, afara numai, daca ei numescu propaganda ajutorulu ce este datoru a da guvernul roman la Romanii din Turcia că se aiba scôle si cărti in limb'a loru materna. In adeveru, Grecii paru a dori, că Romanii de peste Balcani se continue a invetia in scôlele grecesci; dar in acestu casu este evidentu cui trebue se se atribue tendintia de propaganda.

Este curiosu si tristu totu-deodata, că Grecii, renumiți pentru patriotismulu loru, nu potu se tolereze si paru chiaru a nu intielege, că ómeni de alte naționalitati potu fi si au dreptulu de a fi totu asia de buni patrioti, pastrandu si cultivandu limb'a si naționalitatea loru, si că guvernul roman are acelasi dreptu si datorie de a veni in ajutoriul scôlelor române de peste Balcani, cu care si guvernul elenu ajuta scôlele grecesci din provinciele din Turcia.

Noi amu atinsu acesta cestiune numai că se aratamu, din ce punctu de vedere privesc Grecii luptă intre schitul nostru si Lavra. Ei nu voiescu numai a stinge de pe fatia muntelui Atosu schitul românescu, ci odata cu acesta ei voiescu se omore si stim'a si influenția morală, ce cu dreptu cuventu trebue si dorim se aiba statul nostru in acele parti. Asia dar indiferentia si negligenta din partea guvernului nostru in acesta cestiune ar avea de consecinta nu numai risipirea parintilor români din muntele Atosu si desființarea unei case, pentru care romanii au sacrificat, după cum am disu, peste 300,000 de galbeni, dar si umilirea si descurajarea Romanilor de peste Balcani, cari in veselia si mandri'a loru pentru progresele si inaltierea României, au inceputu se ridice glasulu pentru apărarea naționalitatii loru, bravandu tóte persecutiunile din partea Grecilor fanatici, de cari sunt inconjurati.

Aliantia tripla!

Din tóte scirile mai nove, cea despre alianta tripla domina in momentele de față situatiunea politica preste totu. Ori-cătu press'a oficioasa s'a incercat se ascundia planulu, elu in fine totu a esită la lumina. Nu la fruntari'a Galatiei, ci tocma la Varsiavia va caletori Maiestatea Sa imperatulu Austriei spre a se vedé cu imperatulu Alexandru III. Palatulu istoricu Belvedere se prepara spre a primi pe Franciscu-Josifu cu pompa mare. Dio'a si chiaru linia pe care voră caletori monarchii, se mai tîne in strinsu secretu; caus'a pentrue atăta secretu, este invederata. Diplomatii se ferescu forte a numi baiatulu pe numele celu adeveratu. Nu este nici o alianta politica, dicu ei, ci e numai convenire de amici. Se sciu in se prea bine causele, pentru care vechia alianta tripla intre Austria, Germania si Russia trebue se se innoiesca neaparat. Aristocraticul „Pest Napló“ nu numai recunoscă acesta necesitate, dara o si demuestra pe largu. Una din causele necesitatiei este cea vechia din Francia. Ori se va consolidă Francia

deplinu că republica, ori va recadea, alianta tripla trebue se se faca pentru ambele casuri. Republica Franciei consolidata, vrendu ne vrendu, ea face propaganda ipso facto pentru substituirea monarhilor prin republice. In acestu casu monarhii trebue se tîna umeru la umeru si se se apere pe vietia pe mórte. Cadiendu republica Franciei si nascenduse revoluționi, totu monarhii cei trei au se ajute pe cineva, că se restaure si in Francia monarhia.

Causele cele noue de gravitate extraordinaire impun si mai multu imperatilor alianta tripla. Socialismulu Germaniei in locu se perdia din poteri, tocma din contra dela atentate incocă s'a intarit si infuriat mai tare, proclaimandu chiaru regicidiul. Nihilistii din Russa'nau perdu nimic din violentia loru, totul este subminat de ei, religiune, statu, monarhia, era pe famili'a imperatésca o aru stinge daca aru potea. Despre Austro-Ungaria dice „P. Naplo“ din 5 Octobre, că acesta este ingrijata preste mesura din cauza nationalitatilor, care nu voiescu cu nici-unu pretiu a se germanisă si magiarisă, ci cu cătu incercarile desnationalisare sunt mai dese, cu atătu resistentia loru e mai obstinata. Cu alte cuvinte: tendintia de a forma staturi nationale cresce pe anu ce merge.

Corespondentie particularie ale „Observatorului“.

Onor. domnu Simionu Cotta, parochu in comună Damucu situata spre fruntarile Moldovei spre passulu Tölgys, ne scrie din 20 Sept. st. n. despre catastrofe elementarie din cele mai infricosate, ruinatoare de campuri si de alte averi, cum si de vieti omenesci. Ne pare reu, că desastruri că acele se dau in publicu asia de tardiu si nici acumă pe cale oficiale. Alte amereunte, une-ori chiaru nimicuri, sunt obligati deregatorii subalterni a le aduce la cunoștința gubernului, de unde se trecu in diariile oficiale si oficioase, că se le afle si celelalte. Din corespondentia dului parochu S. Cotta afiamu intre altele, că in 8 Augustu au ajunsu preste satele Bicazu si Damucu o tempestă cu fulgere si tunete atăta de teribila, in cătu ti se parea că se cutremura tóta natura. A trasnitu si in o turma de oi, proprietate a parochului din Ivanusiu-Damucu si a soiloru; 29 de oi au remas mórte, altele mai multe schilodite. Totu in acea óra funesta veni si o grindina de marimea nuciloru, forte désa, in cătu nimică tóte semenaturile si gradinile, era torrentii de ape cu grindina, cu pietrii si nomoli, returnandu-se de pe dealuri spre sate, au inundat totu si au dusu prin midiu locului comunelor arbori smulsi din radecini. Unu jude din Damucu, anume Ioanu Sasu, paralisat de unu fulgeru, la căteva dile repausă.

In 15 Augustu ajunse o asemenea catastrofa preste comună numita Valea-Jidănu. O ruptura de nuori, ne mai vediuta pe locurile acestea, implu de terore pe locuitorii comunei. In partea de cătra Nordu-Vestu esundandu pareul ce curge spre Moldova prin midiu loculu comunei, la strimitore din susu de satu apă se infundă cu bradi rupti prin furi'a elementului; infundatură inse ne mai potendu resiste valurilor furioase, de odata se sparse, valurile cu totu ce adunaseră, se rostogolira asupra comunei. Ómenii cari se aflau pe a casa ne asteptandu-se la o catastrofa elementara atăta de spaimantă, isi salvara vietiua numai audiindu strigatelor celor ce se aflau pe dealurile din apropierea comunei, cari fugau că desperati cu muieri si copii. Valurile furioase in inaltime de 3-4 metrii, aducându cu sine côte intregi impreuna cu padurile ce se aflau pe ele, devastau totu ce se aflau in cale; case, siuri, staule si mori, impreuna cu diferite animale domestice pluteau in josulu apei. Multimea locuitorilor privea cu ochii plini de lacrime, intre vajete si racnete, cum se despăia intru o óra de locuinta si de totu ce aveau că fundamentul alu subsistintie loru. Era unu spectacol din cele mai fioroase.

Zelosulu pretore alu acestui tractu, m. onor. dnu Ioanu Urziceanu, cu periclitarea vietiei veni pe cali nepracticabile, spre a se convinge si constata daună causata, care este: 26 case, 13 mori, 45 staule, 13 siuri, cari fura maturate cu totulu; si pe lângă acestea pe de două ori atătea fura ruinate, in cătu nu se potu folosi, decătu pentru focu. Daună se urca preste 17.118 fl. v. a. — Chiaru si locul inca fu spalat cu totulu, in cătu vreo 164 jugere 420⁰ locu de gradina sunt inlocuite cu gropi de căte 3-5 metrii, pline cu pietrii si arbori smulsi din paduri prin furi'a elementara. Si ce e mai dorerosu, loculu stricatu chiaru acum era sub rescumperare.

Dn. Simionu Cotta inchiaie informatiunea sa trista cu unu modestu apel:

Acesta fiindu deci sorrtea locuitorilor din comunele susu amintite, sunt rogati toti acei p. t. domni, cari si pâna acum nu au lipsit a tinde ofertele loru diferitilor nenorociti, se binevoiesc a sarí si in ajutoriul acestor nenorociti, despojati de tóte, afara de vietia. *)

*) Din partea nostra adaogemu numai atăta: Sciti bine in ce stare desolata se afla elementulu romanesc in Secuimea transilvana; trebuea óre se mai dea preste acele comune de trei-ori nefericite inca si catastrofe că cele descrise mai in susu? Éca in casuri de acestea se pote cunoșce, ce insémna a tîne la solidaritatea naționale. De s'ar fi intemplatu asia ceva unei comune evreiesc, cinci milioane de evrei din Europa aru sarí si colecta in ajutoriul loru.

Red. Obs.

Sciri diverse.

— (Necrologu). Demetriu Chir'a si Fir'a Radu cu ânima franta de dorere aducu la cunoscinta tuturor consangenilor, amicilor si cunoscitorilor, jalmică scire despre repausarea prea de timpuria a multu iubitului loru frate Nicolau Radu comerc. in Orascia, carele in flórea vietiei sale, in etate abia de 31 de ani, dupa dorerose suferintie — impartasit fiindu cu santele taine — isi dede sufletul in manile Creatorului in 3 Octobre a. c. la 6 ore sér'a.

Remasitie pamentesci s'astrucat joi in 6 l. c. la 3 ore dupa amédi in cimitirul bisericei gr. or. din locu.

Orascia, in 4 Octobre 1881.

Fia-i tierin'a usiéra si memor'a neuitata!

— (Congresu bisericescu). Escentia sa domnului Mitropolit Mironu Romanu intorcendu-se dupa deschiderea camerelor dela BPest'a, a convocat, conform statutului bisericei romanesco greco-orientale congresulu bisericescu pe 1/13 Octobre.

— (Tómna neplacuta). Dilele ploiose amestecate cu senine, inse toté cu venturi tari si regi. Culcesulu de struguri pe la noi inca nu s'a inceputu; cõcerea loru a intardiatu tare; la unele dealuri sunt acrui agurid'a, in alte parti va esí vinu de midiulocu, dara puçinu. Se voru bucurá speculantii cari au celarie pline cu mii de buti, totu cu vinuri bune din anii trecuti. De altumentrea ap'a amarita de ordiu, numita bere, care inainte cu vreo 30 de ani abia era cunoscuta dupa nume la partea cea mai mare a locuitorilor acestei tieri, face mare concurrentia vinurilor nostru, de si acea apa amara se platesce cu pretiuri exagerate.

— (Adunarea generala a invetiatorilor dela scólele sasesci) toté confessionali, s'a tinutu dilele acestea aici in Sibiu si in vecin'a comuna Turzisioru. Cei cari au asistat la desbaterile loru, nu potu laudá destulu atât sciintia catu si zelulu estraordinariu desvoltat pentru consolidarea si inflorirea pe veci a scólelor sasesci, intru care ei vedu calea manuirei loru de sfarmarea nationale. Cu puçinu mai inainte cuviosia domnului Teutsch superintendent (episcopu) alu evangelicilor luterani, a facutu érasi o visitatiune intru o parte a dicesei sale, precum face in fiacare anu, mergându in persona in toté comunele si cercetandu cu deameruntulu tota starea bisericei, a scólei, a averilor bisericesci si scolastice, luându in séma documentele, pâna si inscriptiunile de pe clopote, examinandu portarea morale nu numai a poporului, dar si a popilor si dascalilor, spre a poté luá dupa aceea mesuri sigure de indreptare si de canóne noue, daca ar fi de lipsa, prin sinóde. Din cause de acestea episcopu Teutsch este injuratu mereu si forte vrasmasesce in press'a ungrésca; dara reverentia sa fiindtare de spiritu si totuodata forte in credintia sa, merge inainte pe calea batuta de strabunii sei mai virtosu dela reformatiune incóce in vreo 350 de ani.

— (Reuniunea scolastica germana in Cernauti). Acea reunione isi tinu in 2 Octobre adunarea sa gener. cercetata forte bine. Scopulu ei este preabine cunoscute: imultirea si consolidarea elementului germanu in tota Bucovina. Primariu cetaciei (Bürgermeister) Klimesch, deputatii Wagner, Alth, dr. Rott, Kohn, rector magnificus dr. Goldbacher, parochulu Fronius si alti multi notabili au participat la acea adunare, alu carei presiedente a fostu dn. Höning secretariu alu camerei comerciale. S'a adunat si 500 fl. v. a. cari intra in cass'a centrale a reunionei intinse preste toté provinciile austriace.

Aci ne vine a intreba, că romanii din Bucovina au vreo reunione scolastica, sau că si baiatii si ficele loru mergu totu la scóle nemtiesci si platescu cotisatiuni totu in cass'a centrale a reunionei germano-austriace. Se te miri si nu prea.

— (Consemnarea) contribuentilor pentru monumentul redicandu fericitului poetu romanu Andreiu Muresianu.

Din Veneti'a inf.: Georgiu Comaniciu not. cerc. 2., Georgiu Modorcea invet. dir. 1., Georgiu Comaniciu par. gr. or. 1., Nicolau Sasbesi parochu gr. cat. 1., Georgiu Stoica vice-notariu cerc. 1., Joanu Stoica docente 1., Nistoru Popa docente 1., Aronu Sasbesi docente 1., Nicolau Boeriu propriet. 1., Basiliu Popu arendatoru 1.—

Din Cuciulata: Georgiu Halmagi not. cerc. 1., Nicolau Chiornită proprietariu —50, Georgiu Cantoru docente —20, Georgiu Ghindea primariu —10.

Din Coman'a infer.: Josifu Popu par. gr. cat. 1., Toma Jenciu comerc. 1., Mari'a Popu Gridanu pre-

toresa 1.—, Joau Popita par. gr. or. —50, Jacobu Cupeicu economu —50, Georgiu Mateasius Popa v-not. cerc. —40, Dionisie Popu doc. —20, Joau Cocisius primariu —10, Samuel Davidu comerc. —10.

Din Vladeni: Jacobu Zorca magistrul de posta si notariu 1.—, Jacobu Balchesiu par. gr. or. 1.—, Joau Podariu economu —50, Elevterie Stoia economu —50, Nicolau Comaniciu docente —50, Toma Micu economu —50, Ciprianu Potcovu econ. —50, Ilie Z. Micu econ. —20, Jacobu Z. Micu economu —20, Nicolau Stoia econ. —10.

Din Cintiari: Josifu Scortia economu 1.—, Joau Eutim. Popoviciu par. gr. or. —50, Basiliu Popu vice-not. —50, Joau Stefanu primariu —30, Gregoriu D. Paltineanu econ. —20, Nicolau Comanecu econ. —20, Petru P. Danciu econ. —20, Joau Ciolanu economu —20, Georgiu Gramada econ. —20, Zacheiu Angelu econ. —20, Nicolau Id. Mamina economu —20, Joau Ghimbasiyanu econ. —20, Nicolau Puscasiu econ. —10, Joau Ciolanu econ. —10, Joau Gavrla econ. —10, Nicolau Ciolanu econ. —10.

Din Ludisioru: Joau Popu par. gr. cat. —50, Bartolomeu Zaharia par. gr. or. —50, Joau Comaniciu primariu —50, Joau Serbu docente —20, Joau Dragiciu econ. —10, Voivodenii mici comun'a —20.

Din Liss'a: Josifu Poparadu proprietariu —25, Samuila Ganea not. cerc. —25.

Din Ucea super.: Moise Bursu par. gr. cat. —50.

Din Vladeni: Andreiu Martinu econ. —30.

Sum'a 30 fl. 20 eri, adeca: treidieci floreni si 20 er. val. austr.

Fagaras, 6 Aug. 1881.

Alesandru Micu,
dir. desp. II.

— (Consemnarea) membrilor cari au contribuitu pentru redicarea monumentului lui A. Muresianu.

Nicolau Raicu par. gr. cat. in Sinc'a vechia 1.—, Nicolau Ratiu not. in Sinc'a vechia 1.—, Joau Popu inv. dir. in Sinc'a vechia 1.—, Franz Clor financzwach Oberkomissär in Ohab'a —50, George Barbatu invet. in Sîarcăită —50, Nicolau Barbatu par. gr. or. —40, Krauss Ferencz katasztei segédbiztos in Becénu —40, Lazaru Barbatu colectoru in Sîarcăită —20, Bucuru Seurtu primariu in Sinc'a vechia —20, George Popu par. gr. or. in Margineni —50, Gavrla Cornea par. gr. cat. in Ileni —80, Nicolau Nicóra not. in Herseni —70, colectati prin Nicolau Popu din Tohanulu vechiu 4.—. — Sum'a 11 fl. 20 cr.

Fagaras, 28 Sept. 1881.

Negreia,
actuaru.

Bibliografia.

— Au aparatu de subt tipariu in tipografi'a lui W. Kraft in Sibiu si se afla de vendiare in toté librariile (in Bucuresci la Ig. Haimann et Schönfeld)

„Amiculu Poporului“, calindariu pe anulu comunu

1882. Compusu de Visarionu Român. Anulu XXII Pretiulu 50 cruceri séu 1 leu 50 bani. Cu tramitere francata sub banda in Austro-Ungaria' 55 cr.

Coprinsulu: Cronolog'a pe anulu 1882 Pascal'a séu semnele cronologice. Serbatorile si alte dile schimbătoare. Cele 12 zodii din calea sôrelui. Cele 4 anu-timpuri. Intunecimi. Regentele anului. Calindariu iulianu si gregoriano cu serbatorile, dilele numeloru, evangeliile dumineciilor. Tabel'a termeloru pentru insemnarea acelor dile preste totu anulu, in cari cade vreun terminu. Conspectul lungimei dilelor. Sistem'a planetara a sôrelui. Calindariu evreicu. Calindariu istoricu. Calindariu agronomicu pentru afaceri in fiacare luna. Genealog'i'a caselor domnitóre. — Mersul caliloru ferate. I. Prim'a cale ferata transilvana. II. Calea ferata orientala, ungrésca. III. Linia Arad-Timisióra. — Calindariu postalu. Serviciul telegraficu. Mesur'a de distantia. Térgeurile in ordine alfabetica din Transilvania, Ungaria, Banatu si România. Tabel'a comparativa despre unitatile de moneta a diferitelor state. Tabel'a de procente pentru intabulatiuni. Tabel'a de interesu eu 5 si 6%. Inpartirea veniteloru, speselor, simbrielor si a altor sume anuale, pe partile singuratice ale anului. Scar'a tacseloru de timbru. — Foi pentru inveniatura si petrecere: Mórtea lui Asan. Novela. — Avramu Jancu regele muntilor (cu portretu).

— Cateva date despre nou'a numerare (conscripsiune) a poporului in Ungaria din 31. Dec. 1880. — Semnele de cunoscere calitatii pamantului de cultivat. — Pómele, tract. si intrebuintarea loru. — Cum se ingrijesc stupii preste érna? — Cum se ne padim de fulgere (trasnitu). — Mesuri si ponduri. — Poesii: Singurataea. — Suvenirulu Riuletiului. — Lui J. Al. Lapedatu — Te voi uita. — Consolare. — Oftare. — Câtă junii si copilitie. — Celeritatea. — Cantece poporale. — Varietati: Cugetari. — Notitie economice. — Turnurile cele mai inalte din lume. — Gácituri: Intrebari, — Siarade, — Enigme, — Posne. — Anunciuri pe 22 pagini. —

Pretiurile cerealeloru

si altor obiecte de trai au fostu la

7 Octobre st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	7.40 - 8.20
Grâu, amestecat	1 "	6.20 - 7. —
Secara	1 "	5.1 - 5.40
Papusoianu	1 "	5.10 - 5.50
Ordin	1 "	4.30 - 4.60
Ovesu	1 "	2.90 - 3.30
Cartofi	1 "	2.50 - 3
Mazare	1 "	8. — 10. —
Linte	1 "	12. — 14. —
Fasole	1 "	6.50 - 7.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	33. — 35. —
Untura (unsore topita)	50 "	34. — 35.
Carne de vita	1 "	46. — 48
Oua 10 de		15

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 7 Octobre st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca	118.40	118.20
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalung.	91.20	89.70
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	109.75	109.50
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	96.75	97. —
Inprumutul drumurilor de feru ung.	133.50	133.50
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamantului	98.50	98.75
Obligatiuni ung. cu clausula de sortire	97.50	97. —
Obligatiuni urbariale temesiane	97.75	97. —
Obligatiuni urb. temesiane cu clausula de sortire	97. —	96.75
Obligatiuni urbariale transilvane	97.50	97.50
Obligatiuni urbariale croato-slavone	98. —	—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimei de vinu	95. —	95.50
Datoria de statu austriaca in chartie	76.75	76.75
Datoria de statu in argintu	77.60	77.75
Rent'a de auru austriaca	94.60	94.75
Sorti de statu dela 1860	131.50	131. —
Actiuni de banca austro-ung.	830. —	828. —
Actiuni de banca de creditu ung.	367.60	367.20
Actiuni de creditu aust.	370. —	367. —
Scriuri fonciari ale institutului „Albin'a“ dela Sibiu	—	99.10
Galbini imper.	5.61	5.62
Napoleondorulu	9.36 1/2	9.35
100 marce nemtesci	57.85	57.75

Pentru	sortatul grauntie	cele mai acomodate
Originalu	Mayer	Treiaratorie
22.000 masine in activitate		Se se cera marc'a fabricei
30 MEDAILLEN		

J. Grossmann

Waitzner-strasse 76

Budapest'a

Waitzner-strasse 76

(33) 8 - 10

Concursu.

Din partea subsemnatului oficiu pretoriale, pentru postulu de medicu cercuale sistemisatu pentru comunele Gy. Varsánd si N. Pál din comit. Aradului, se deschide concursu cu acea observare, că pre lângă unu salariu anuale de 500 fl. v. a. respectivu medicu va avea dreptu a pretinde dela una visita ladiua 20 cr. éra nótpea 30 cr.

Recentii au datorintia că suplicele sale bine instruite pâna in 14 Novembre c. n. se le insinue subsemnatului oficiu.

Doctorii de medicina, carii pre lângă limb'a maghiara voru documenta si cunoscinta limbei romane, voru fi preferiti.

Datu in Elek, 27 Septembre 1881.

Pentru oficiu pretoriale : Petru Fekete m. p., tit. pretore.

(58) 1-3

Anunciu.

<p